

Datum
2021-09-15

Diarienummer
Af 2021/00480355

Ert diarienummer
A2021-01333

Arbetsmarknadsdepartementet

Yttrande över betänkandet Ds 2021:16 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd – för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker i huvudsak förslagen om grundläggande kompetensstöd med följande synpunkter och kommentarer.

Arbetsförmedlingen anser att också personer som bor i Sverige men som arbetar i våra grannländer ska omfattas av stödet.

Arbetsförmedlingen anser att man bör byta ut begreppet arbetsvillkor. Arbetsvillkor är ett begrepp som också används i lag (1997:238) om arbetslöshetsersättning, men med en annan betydelse.

Arbetsförmedlingen anser att aktualitetskravet är för snävt och personer som idag är inskrivna vid Arbetsförmedlingen kommer inte att kunna ta del av stödet trots att de skulle kunna ha nytta av det.

Arbetsförmedlingen anser att stöd borde ges utifrån arbetstagarnas behov och inte utifrån turordning.

Arbetsförmedlingen vill poängtera att det ska finnas alternativ för personer med begränsad digital vana.

Arbetsförmedlingen anser att utredningen inte tillräckligt beaktat att det råder brist på studie- och yrkesvägledare och att konsekvenserna av detta bör utredas ytterligare.

Ansvar för omställningsorganisationen är en komplex uppgift. Var den nya omställningsorganisationen ska vara placerad är en komplicerad fråga som behöver analyseras närmare. Det är viktigt att den myndighet som har att ta hand om omställningsorganisationen får förutsättningar att göra detta.

3 Målgrupp och kvalifikationsvillkor för det nya stödet

Datum
2021-09-15Diarienummer
Af 2021/00480355

3.1.4 Anknytning till svensk arbetsmarknad ska vara ett villkor för stöd
Arbetsförmedlingen anser att personer som bor i Sverige och arbetar i något av våra grannländer också ska kunna ta del av stödet. Ett av kraven för att få del av stödet är att sökandes arbetsgivare är registrerad hos Skatteverket. I flera av Sveriges regioner som gränsar till Danmark, Norge och Finland är arbetsmarknaden delvis gränsöverskridande. Enligt statistik från Nordic Statistics databas pendlar ca 33 000 personer från Sverige till dessa länder och de kommer inte att kunna ta del av stödet.

3.2 Kvalifikationsvillkor för det nya stödet

Arbetsförmedlingen anser att man borde hitta ett annat begrepp än termen arbetsvillkor. Begreppet arbetsvillkor används redan i 12 § lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring – men med en annan innebörd. Det är olyckligt att samma begrepp får olika betydelse i olika lagar inom det arbetsmarknadspolitiska området då detta kan ge upphov till förvirring och missförstånd.

Arbetsförmedlingen anser vidare att fler arbetslösa borde kunna få ta del av stödet. Utifrån det arbetsvillkor som utredningen föreslår kommer många av de som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen inte att vara kvalificerade för att få ta del av stödet. Många inskrivna vid Arbetsförmedlingen har ett långt arbetsliv bakom sig, men har behov av utbildning för omställning och för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden igen. En växande grupp inskrivna blir långtidsarbetslösa, till stor del som en följd av coronapandemin, och de hamnar utanför det stöd som här föreslås. Genom att ändra i arbetsvillkoret skulle fler arbetslösa omfattas av rätten till stöd. Man skulle i vart fall tillfälligtvis kunna justera villkoret för stödet så att även denna grupp omfattas.

För att underlätta bedömningen av rätten till stöd anser Arbetsförmedlingen att utredaren borde ha övervägt att enbart ha ett kvalificeringsvillkor som bygger på inkomstuppgifter istället för arbetad tid.

3.6 Stöd ska ges i mån av tillgång på medel och prioritering ska kunna göras vid behov

Arbetsförmedlingen avstyrker förslaget att medel ska delas ut i turordning. Arbetsförmedlingen anser att stödet istället borde betalas ut efter någon form av behovsprövning utifrån hur stark ställning den arbetssökande har på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens erfarenhet är att personer med svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden löper större risk att fastna i arbetslöshet. Det borde därför vara mer effektivt att istället dela ut stödet utifrån en behovsprövning där dessa grupper prioriteras.

4. Grundläggande omställnings- och kompetensstöd

Datum
2021-09-15

Diarienummer
Af 2021/00480355

4.2 Grundläggande tjänster från den offentliga omställningsorganisationen

Arbetsförmedlingen vill lyfta fram att det är viktigt med alternativ för personer med mindre digital vana.

5. Yttranden för att söka omställningsstudiestöd

5.1 Den offentliga organisationen ska tillhandahålla yttranden för omställningsstudiestöd

Arbetsförmedlingen vill uppmärksamma lagstiftaren på att bristen på studie- och yrkesvägledare kan bli ett problem för reformens genomförande och att utredningen borde undersöka hur denna brist påverkar förslaget.

6. En ny offentlig omställningsorganisation

6.2 Den nya omställningsorganisationen ska organiseras vid Kammarkollegiet

Uppgiften och ansvaret att organisera den nya omställningsorganisationen är komplext. Att omställningsorganisationen får bra förutsättningar är dessutom en viktig förutsättning för reformen. Arbetsförmedlingen vill understryka vikten av att det skapas förutsättningar för att organisera omställningen hos den myndighet som kommer att ta hand om den nya omställningsorganisationen. Arbetsförmedlingen anser därför att förutsättningarna för att utföra uppgiften och var ansvaret för den ska vara placerad bör analyseras ytterligare.

Oavsett om det är Kammarkollegiet eller annan myndighet som kommer att ansvara för uppgiften, är det viktigt att den nya organisationen har en fungerande samverkan med Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har kunskap och erfarenhet av att hjälpa arbetssökande, att upphandla olika former av utbildningar och att matcha arbetssökande och arbetsgivare. Arbetsförmedlingen och den nya offentliga omställningsorganisationen kommer att hantera delvis överlappande frågor. Med hänsyn till detta och till att det för de enskilda medborgarna behöver vara tydligt till vilken myndighet de kan vända sig, är det särskilt viktigt att det skapas förutsättningar för en god samverkan.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Mindhammar

Maria Lilja

Datum
2021-09-15

Diarienummer
Af 2021/00480355

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektören Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av verksjuristen Maria Lilja. I den slutliga handläggningen av ärendet har även överdirektören Lars Löow, btr. rättschefen Gunilla Åberg Ekstedt och enhetschefen Mina Azad deltagit.

Beslutet fastställs digitalt och saknar därför namnunderskrifter.